

Jaarverslag over het jaar 2018 van de Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg/Heiligenbeeldenmuseum

1. INLEIDING

De op 4 september 1998 opgerichte Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg (VKK) heeft als doelstelling het bevorderen van de instandhouding van de Antonius van Paduakerk – de oudste nog bestaande kerk van de bouwheer Pierre Cuypers, tevens Rijksmonument - en de exploitatie hiervan in overeenstemming met de waardigheid en het gewijde karakter ervan. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Centraal Gelderland onder nummer 08078842 en is door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Als middel om dit doel te bereiken wordt sinds 2000 in dit kerkgebouw het Heiligenbeeldenmuseum geëxploiteerd. Het Heiligenbeeldenmuseum staat sinds december 2008 als erkend museum geregistreerd in het Museumregister en is lid van de Nederlandse Museumvereniging.

2. BEHEER VAN DE ANTONIUS VAN PADUAKERK

-Relatie tot de SOGK

De Antonius van Paduakerk is op 31 december 2009 door het Parochiebestuur van de Christus Koning/H. Antonius van Paduaparochie in eigendom overgedragen aan de Stichting Oude Gelderse Kerken (SOGK), die daarmee verantwoordelijk is voor groot onderhoud en restauratie. Sindsdien huurt de Stichting VKK het kerkgebouw van de SOGK. De huur, die tot nu toe werd aangepast aan de gemiddelde huurstijging van woningen, wordt vanaf 2015 jaarlijks geïndexeerd aan het gestegen prijspeil. De VKK neemt daarnaast het dagelijks onderhoud, het tuinonderhoud, de kosten van water en energie en de gebruikerslasten voor haar rekening. Het bestuur van de VKK fungeert tevens als plaatselijke commissie (PC) van de SOGK. Uit dien hoofde is er regelmatig en waar nodig tussentijds overleg over alle daarvoor in aanmerking komende zaken.

Aansluitend aan de in 2015 afgeronde buitenrestauratie is in 2016 uit eigen middelen geïnvesteerd in het geheel opknappen van de sacristie, het uitvoeren van schilderwerk en het vernieuwen van de verlichting. In 2017 heeft een veiligheidsanalyse plaatsgevonden die in 2018 heeft geleid tot een plan van aanpak, waarbij de SOGK en het Heiligenbeeldenmuseum gezamenlijk optrekken. De uitvoering vindt vanaf eind 2018 plaats. Prioriteit hebben het herstel van het luidwerk van de klokken, isolatie van depotruimten en aandacht voor de algemene veiligheid buiten en binnen. In 2018 is een inventarisatie gemaakt van de onderhoudstoestand van het orgel met als doel een uitgebreidere inspectie en opknopbeurt/restauratie in 2019 en volgende jaren.

-Stand van zaken voormalig klooster, pastorie en buitenomgeving

Het groepshotel onder de naam: Klooster van Kranenburg, is aan het einde van 2016 helaas failliet verklaard. Een gedeelte van de zolderverdieping van het klooster was al eerder met toestemming van de uitbater afgescheiden en in gebruik genomen als depotruimte voor het museum, terwijl o.a. in de oorspronkelijke kapel van het klooster een aantal kruiswegstaties, beelden en schilderijen uit de eigen collectie zijn aangebracht. Inmiddels heeft het gebouw een nieuwe bestemming gekregen als behandelcentrum voor mensen met PTSS. Na overleg met de eigenaar van het pand, de heer J.Dijkman en de nieuwe exploitant Cura Mundo is de depotruimte ontruimd en zijn de daar opgeslagen collectie en inventaris elders ondergebracht. Dit bracht extra kosten met zich mee die ten laste van de exploitatie over 2018 zijn gebracht. Over de overname van een gedeelte van de kapelinventaris vindt in 2019 overleg plaats. De wens van Cura Mundo om het voorterrein opnieuw in te richten heeft geleid tot een moeizaam overleg waarbij de belangen van het museum maar in beperkte mate konden worden gehonoreerd. De diverse bouwactiviteiten in de laatste maanden van 2018 hebben regelmatig tot enige overlast geleid.

In december 2017 is weer een subsidie van het Oranjefonds/NL gevraagd en verkregen voor uitgevoerde werkzaamheden op de Nationale Vrijwilligersdag op 10 maart 2018. In de groenstrook tussen de kerk en de Ruurloseweg is een nieuw houten kruis met corpus gerealiseerd, alsmede een compostruimte voor blad- en tuinafval.

Het tegenover de kerk gelegen voormalige pannenkoekenrestaurant met bijbehorende grond heeft inmiddels de bestemming woningbouw verkregen. Inmiddels zijn 4 van de geplande 7 woningen gerealiseerd en wordt binnenkort met de bouw van de overige 3 woningen begonnen..

3.CONTACTEN MET DONATEURS/BELANGSTELLENDEN/PUBLIC RELATIONS

-Donateursbestand

Het donateursbestand is na de succesvolle donateursactie in 2016 op peil gebleven, ondanks het overlijden van een aantal donateurs. De acties om meer donateurs te bewegen onderdeel te laten zijn van de jaarlijkse centrale inning worden onverminderd voortgezet. De inkomsten uit donaties bleven nagenoeg gelijk.

-Nieuwsbrieven

Ook in 2018 hebben alle donateurs, vrijwilligers en relaties 2 nieuwsbrieven in full colour ontvangen. De reacties hierop zijn positief. De Nieuwsbrieven en andere nieuwtjes worden ook op de website geplaatst.

-Website en Facebook

Het bedrijf Vir2Biz is verantwoordelijk voor het technisch beheer van de website (www.heiligenbeeldenmuseum.nl). De vaste websitebeheerder /vrijwilliger is in het verslagjaar plotseling op te jonge leeftijd overleden, waardoor een aantal activiteiten tijdelijk is stilgevallen. Inmiddels is een nieuwe beheerder voor facebook uit onze vrijwilligersgroep aangesteld en zorgt de bestuurder met PR-taken voor een actuele site. In het verslagjaar telde de website 10233 unieke bezoekers. Door wijzigingen in het toegangsbeleid voor Facebook moesten in 2017 organisaties en bedrijven uit de vriendenlijst worden verwijderd. Per 31 december zijn 800 natuurlijke personen als vriend geregistreerd, die periodiek van alle activiteiten op de hoogte worden gehouden.

-Mediacontacten

Via de Commissie PR zijn de reguliere contacten met betrekking tot de aangekondigde tentoonstellingen onderhouden. Daarnaast is extra publiciteit gezocht en verkregen bij de regionale omroepen en de regionale dag- en nieuwsbladen voor de tijdens de expositie georganiseerde extra activiteiten zoals de uitvoeringen voor het Monumentenweekeinde, de verkoopdag in september en de kerstgroepententoonstelling. Er zijn 3 radio-interviews via Radio Gelderland, Radio Ideaal en de lokale omroep Berkelstroom gegeven en ook Achterhoek FM en de Ziekenomroep Groenlo e.o. besteedden ruime aandacht aan zowel het kerkgebouw als de tentoonstellingen. In een special van Nieuwsuur op NPO 2 kwam ons museum ruim in beeld in een documentaire over sluiting en herbestemming van kerkgebouwen.

-Toerisme

In samenwerking met het Achterhoeks Bureau voor Toerisme trekken 24 Achterhoekse Musea, waaronder het Heiligenbeeldenmuseum, gezamenlijk op. In Nederland, Duitsland en België wordt hiervoor via radio, tv, kranten en overige media aandacht gevraagd. De indruk bestaat dat vooral meer Belgische bezoekers ons museum weten te vinden. In de loop van 2017 werd op aandringen van het Heiligenbeeldenmuseum de kern Kranenburg opgenomen in de knooppuntenroute voor fietsers. Dit heeft in 2018 een positief effect gehad op het museumbezoek.

De VVV Bronckhorst is helaas ter ziele gegaan maar de VVV Vorden is opnieuw opgericht en verricht haar werkzaamheden vanuit het voormalige pand van de VVV Bronckhorst. Het Heiligenbeeldenmuseum speelt in de promotie van Vorden een belangrijke rol.

-Advertorials

In het verslagjaar is gericht geadverteerd in de Musea in de Achterhoek, de Kunst- en Museumkrant Oost-Nederland, Katholiek Nieuwsblad, Achterhoeknieuws, de brochure Vorden Kastelendorp en Devotionalia.

4.HEILIGENBEELDENMUSEUM

-Collectie

Het in 2015 vastgestelde Collectiebeleidsplan is eind 2017 geactualiseerd en uitgebreid met een plan van aanpak voor de klimaatbeheersing en het Collectie Hulpverleningsplan. In 2018 zijn enkele klimaatloggers aangeschaft waarmee de condities in diverse opslagruimtes over langere periodes zijn gemonitord en is een begin gemaakt met het aanbrengen van isolerende beglazing in de gang naar de voormalige pastorie, die ook als depotruimte in gebruik is.

In de ADLIB-registratie van het Heiligenbeeldenmuseum zijn per 31 december 2018 2925 objecten opgenomen, waarvan 111 in langdurige bruikleen. Bijzondere verwervingen in 2018 waren o.a. een uitgebreide uit hout gesneden kerstgroep met stal en een beeld van de H.Christoffel van de heer D.Schuuring uit Delden, een uit Budel afkomstige zgn. staakmadonna, geschonken door een inwoner van Ruurlo, een gipsen beeld van de H. Familie van de beeldhouwer Wim Harzing en enkele beelden en een stoffen kerstgroep van de voormalige R.K. parochie Eerbeek.

Daarnaast werden enkele kleinere objecten (beelden, kerstgroepen, devotionalia en boeken) geschonken en in de collectie opgenomen.

Een kruisweg, bestaande uit 56 betegelde panelen, afkomstig uit de afgebroken Cuyperskerk "De Liefde" in Amsterdam en eigendom van het Tegelmuseum in Otterlo is gedurende de thema tentoonstelling in bruikleen genomen, evenals een verzameling kerstgroepen van Jan van Hulst tijdens de jaarlijkse kerstgroepententoonstelling. Langdurige uitleen van een aantal objecten afkomstig uit de collectie van wijlen H.Ensink vond plaats aan de R.K.Geloofsgemeenschap H.Plechelmus te Deurningen. Kortdurende uitleen van enkele objecten vond plaats aan het Oudheidkundig Museum in Leiden en de Nederlandse Reisopera, alsmede aan enkele parochiekerken in deze regio. Op basis van het in 2013 opgestelde onderhoud- en restauratieplan heeft onze vaste restaurateur weer een aantal beelden en een kerstgroep gerestaureerd.

- Onderzoek

Het onderzoek naar de herkomst van een aantal voorwerpen uit de collectie is voortgezet. Daarnaast weten particulieren in toenemende mate het Heiligenbeeldenmuseum te vinden met vragen over o.a. herkomst van hun heiligenbeelden of andere religieuze voorwerpen. In enkele gevallen is dankbaar gebruik gemaakt van de expertise die bij enkele leden van de Raad van Advies aanwezig is.

In nauwe samenwerking met de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst-Nederland zijn gericht bronnen geraadpleegd voor de productie van een nieuwe film over het thema Hoe kwam de kerststal in Nederland. Deze film kwam in december 2018 gereed.

-Reguliere tentoonstelling

De wisseltentoonstelling van heiligenbeelden uit het bezit van het museum is in dit jaar gecombineerd met een thematische expositie met als thema: Patroonheiligen van beroepen. Tevens is de complete kruisweg uit de in 1990

afgebroken HH.Nicolaas en Barbarakerk in Amsterdam (eveneens gebouwd door P.Cuypers en ook bekend als "De Liefde"), die langdurig in opslag is in het Tegelmuseum in Otterlo tijdelijk in bruikleen genomen en vertoond. Naar aanleiding van een uitzending van het programma "Verborgene schatten" van TV Gelderland is deze in bruikleen genomen en tijdelijk in 2 rechthoeken geplaatst in een speciaal gebouwd houten frame op de kerkbanken in de kerkzaal. Een aantal nog beschikbare boekjes over deze kruisweg is overgenomen van het Tegelmuseum en in het winkeltje aan belangstellende bezoekers verkocht. Deze tentoonstelling is afgesloten op de traditionele sluitingsdatum op 1 november (Allerheiligen) en trok 3895 (2017: 3480) bezoekers. De gevolgen van de sluiting van het groepshotel zijn nog steeds duidelijk merkbaar in een flinke vermindering van het aantal groepsbezoeken. Ook werden in deze periode geen schoolklassen ontvangen. De invoering van de museumkaart en de verruiming van het aantal openingsdagen compenseerde dit ruimschoots

-Kerstgroepententoonstelling

De negentiende expositie werd via de bestaande goede contacten met de Vereniging "Vrienden van de Kerstgroep" ingericht met kerstgroepen van Jan van Hulst uit Krimpen aan den IJssel, aangevuld met een aantal grotere kerstgroepen uit de eigen collectie. Een in nauwe samenwerking met de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst- Nederland maakte film met als titel: Hoe kwam de kerststal in Nederland, geproduceerd door Frans Pietersen uit Lochem en ingesproken door de Vordense troubadour Gery Groot Zwaaftink is voor de eerste maal vertoond en kreeg veel waardering. De inrichting van de tentoonstelling oogstte eveneens veel lof van de bezoekers. De tentoonstelling die vanaf 7 december iedere dag (m.u.v. 1^e Kerstdag en Nieuwjaarsdag) geopend was tot en met het weekeinde na Driekoningen trok 3372 (in 2017: 2430) bezoekers, waaronder 530 (school)kinderen. Ook hier was het positieve effect van de Museumkaart duidelijk merkbaar. De op zondag 9 december geplande kerstfair die in samenwerking met Kranenburgs Belang en de Cuyperspastorie op het terrein vóór het museum zou worden gehouden werd helaas in verband met de weersomstandigheden op het laatste moment afgeblazen. Wel gaf het Interparochieel Koor uit Etten in de kerk een goed bezocht advents- en kerstconcert.

-Museumkaart

Tot dit jaar kon geen gebruik worden gemaakt van de Museumkaart omdat ons museum daarvoor te weinig dagen was geopend. Omdat steeds meer bezoekers vragen naar de mogelijkheid hiervan gebruik te maken en ook omliggende nieuwe musea- zoals de musea More – deze faciliteit aanbieden, is na overleg met onze vrijwilligers besloten om het aantal openingsdagen te vergroten en de dagelijkse openingstijden iets in te korten. Met ingang van het seizoen 2018 kon het Heiligenbeeldenmuseum op zes dagen van de week geopend zijn van 12.00 tot 17.00 uur met alleen een sluiting op de maandagen. De introductie van de hulpmiddelen voor het scannen van de museumkaarten verliep zonder noemenswaardige problemen. De gevolgen voor de inzet van de vrijwilligers konden op bevredigende wijze worden opgevangen en deze beslissing bleek een positieve uitwerking te hebben op het aantal bezoekers (zie hiervoor bezoekersaantallen).

- Monumentendag

Na de restauratie was het museum gedurende de Monumentendagen op 8 en 9 september het gehele weekend geopend, waarbij de film over de restauratie: "Vakmanschap in meesterschap" werd vertoond. Er waren ruim 200 bezoekers. Tevens werd die zaterdag de succesvolle jaarlijkse verkoopdag gehouden van overvloedige devotionalia. Bezien wordt in hoeverre ons museum de komende jaren kan participeren in het concept leders Museum onder regie van Erfgoed Gelderland.

-Educatie

Het bestuur heeft een aantal maatregelen genomen om de interesse van de jongeren te verhogen. Allereerst is besloten om jongeren tot en met 12 jaar gratis toegang tot het museum te geven en er zijn in samenwerking met de basisscholen in de omgeving gerichte programma's ontworpen.

Door deze maatregelen is het bezoek van kinderen t/m 12 jaar vanaf 2011 duidelijk gestegen van 368 in 2012 tot 530 in 2018!

Het in samenwerking met de SOGK ontwikkelde educatief programma voor scholieren van de Vordense scholen is in 2018 geheel uitgevoerd in combinatie met de kerstgroepententoonstelling. De wens om ook voor jongeren tussen 12 en 18 jaar een gericht educatieprogramma op te zetten staat voorlopig op een laag pitje.

Na gepleegd overleg in 2018 zal in 2019 in overleg met Erfgoed Gelderland en andere musea in de gemeente Bronckhorst een subsidie worden aangevraagd bij het Fonds Cultuur Participatie voor het aanpassen en optimaliseren van het huidige educatief materiaal binnen de thema's van Reizen in de Tijd van Erfgoed Gelderland. Daarmee wordt beoogd een verbinding tot stand te brengen met de kerk, de huidige functie van het gebouw en de collectie.

-Bezoekersaantallen

Het museum noteerde in 2018 de volgende aantallen bezoekers (ter vergelijking de aantallen in 2017, 2016 en 2015) :

	2018	2017	2016	2015
Totaal aantal bezoekers:	7267	5810	6150	6880
Groepsbezoek:	279	377	945	694
Betalende Bezoekers:	5897	4170	4194	5093
waarvan Museumkaart:	3086			
Kinderen t/m 12 jaar:	530	509	561	554
Niet-betalende bezoekers:	561	850	450	439

Zoals te zien is de invloed van de invoering van de Museumkaart het afgelopen jaar van grote invloed geweest. Er kwamen 25% meer bezoekers, terwijl het aantal betalende bezoekers met 30% steeg. De scherpe daling van het aantal groepsbezoekers geeft een onjuist beeld, aangezien veel groepsbezoekers hun Museumkaart hebben laten scannen, waardoor zij als individuele bezoekers zijn geregistreerd. Voor het komend jaar zal worden bezien welke oplossing voor een betrouwbare registratie en onderverdeling kan worden gevonden.

5. ORGANISATIE

-Bestuur

In 2018 waren de penningmeester en het bestuurslid voor de museale taken volgens het rooster van aftreden aftredend en herbenoembaar. De eind 2017 nieuw benoemde mevrouw Jeannette Hartelman, die de tussentijds afgetreden penningmeester Ruth van Setten-Maatman opvolgde, is conform het rooster van aftreden herbenoemd. De volgens rooster aftredende mevrouw Carla Hartelman ambieerde geen nieuwe termijn maar blijft wel beschikbaar als vrijwilligster. Zij is opgevolgd door Miriam Smis, die al als vrijwilligster in het museum werkzaam was.

Het bestuur hanteert de Code Cultural Governance als leidraad voor haar functioneren. Een lijst met bestuursprofielen en nevenactiviteiten is als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

Het bestuur komt maandelijks bijeen in de Antonius van Paduakerk.

De diverse werkgroepen hebben via één van de bestuursleden, die als coördinator van die werkgroepen optreden een linking pin met het bestuur.

Het bestuur vergaderde afgelopen jaar 12 maal, alsook 2 maal met de Raad van Advies en 2 maal met het bestuur van de SOGK, waarvan 1 keer in ons kerkgebouw..

-Beloningsbeleid

De Stichting (bestuur en vrijwilligers) functioneert louter met behulp van niet betaalde krachten. Zij ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden, doch krijgen op verzoek slechts een vergoeding van gemaakte kosten.

-Vrijwilligers

Per 31 december 2018 telt onze Stichting 78 vrijwilligers en 1 Erevriend, die gezamenlijk alle voorkomende functies en taken uitvoeren. Al sinds de oprichting wordt al dit werk zonder één enkele beroepskracht en geheel belangeloos gedaan. Zij vormen samen de beste vrienden en steunpilaren van de Antonius van Paduakerk!

In het verslagjaar mochten wij 1 nieuwe vrijwilliger verwelkomen, terwijl 3 vrijwilligers zijn overleden en 1 vrijwilligster haar taken heeft neergelegd. Aan ziekte en bijzondere gebeurtenissen bij vrijwilligers wordt gericht aandacht besteed. In september 2018 is met alle vrijwilligers nadrukkelijk stilgestaan bij het 20-jarig bestaan de het Heiligenbeeldenmuseum.

Aan het einde van de kerstgroepentoonstelling is een goed bezochte Nieuwjaarsbijeenkomst gehouden. Ook vóór de opening van iedere expositie vindt een informatiebijeenkomst voor alle vrijwilligers plaats. In september zijn alle bestuursleden en vrijwilligers bijeengekomen om het 20-jarig bestaan de Stichting VKK/Heiligenbeeldenmuseum te vieren.

De traditionele vrijwilligersdag rondom Allerheiligen was wederom een succes. Op zaterdag 3 november werd de jaarlijkse vrijwilligersdag gehouden met zoals gebruikelijk een educatief karakter. In Roermond werd eerst het Museum Cuyperhuis bezichtigd en vervolgens een bezoek gebracht aan de Munsterkerk en de Christoffelkathedraal. De dag werd afgesloten met een inmiddels traditioneel stampottenbuffet in restaurant "het Wapen van 't Medler".

-Raad van Advies

De in 2012 ingestelde Raad van Advies heeft als taak om het bestuur en de vrijwilligers te voeden met trends, ideeën en ontwikkelingen vanuit diverse voor het museum relevante invalshoeken en ook als klankbord te fungeren voor het te voeren strategische en operationele beleid. De Raad van Advies bestaat uit: drs. Pierre Cuypers, achterkleinzoon van de ontwerper en bouwer van de kerk en actief in onderwijs, cultuur en politiek, Mr. Zeno van Dorth tot Medler, vertegenwoordiger van de familie van de stichters van de kerk, drs. Wieb L. Broekhuijsen, voormalig directeur van Museum Orientalis en nu directeur van de Bibliotheek West-Achterhoek, drs. Casper Staal, voormalig conservator van het Museum Catharijneconvent en drs. Pia Verhoeven, voormalig directeur a.i. van de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland. In het afgelopen jaar heeft het bestuur enkele malen gericht gebruik gemaakt van hun veelzijdige expertise en contacten.

De Raad van Advies vergaderde in 2018 twee maal met het bestuur en leden waren ook aanwezig bij de opening van de tentoonstellingen...

-Opleiding en educatie

Het cursusaanbod van Erfgoed Gelderland (voorheen Gelders Erfgoed) op gebied van museumbeleid en –praktijk is als gevolg van reorganisaties en bezuinigingen overgenomen door het Cultuurcollege. Het cursusaanbod wordt periodiek gevolgd en waar gewenst worden vrijwilligers op dit aanbod geattendeerd. In 2018 volgde 1 vrijwilligster een basiscursus Adlib.

6.BEDRIJFSVOERING

-Exploitatie

Eind 2012 is een bevestiging van de Belastingdienst ontvangen dat de Stichting – na een controlebezoek- de ANBI-status behoudt. Aan de daaruit volgende publicatieplicht op de website wordt voldaan.

Met ingang van 2013 is besloten het onderscheid tussen bezoekers jonger, c.q. ouder van 65 jaar te laten vervallen en betaalt iedere bezoeker vanaf de leeftijd van 13 jaar een toegangsprijs van €4,00. De hoogte van dit bedrag is begin 2010 vastgesteld en gold tot eind 2017. Per 1 april 2018 is de toegangsprijs voor zowel individuele als groepsbezoekers verhoogd naar €5,00. Bezoekers met een Museumkaart hebben gratis toegang.

Het exploitatieoverschot over het jaar 2017 bedroeg €1.135,-, waarmee de lijn van de jaren vóór 2015 weer werd hersteld. Ondanks het grotere aantal bezoekers in 2018 moest het jaar 2018 worden afgesloten met een verlies.

In verband met het versneld afschrijven van de investeringen voor de inmiddels verlaten depotruimte op de zolder van het voormalige klooster en het direct ten laste van het bedrijfsresultaat brengen van de in 2018 gedane aanschaf van beeld- en geluidsapparatuur en enkele computers resulteerde dit in een nadelig saldo van €8.311,-.

Omdat de SOGK eigenaar is van het kerkgebouw, behoeven wij als huurder daarvan geen voorziening voor groot onderhoud meer te hebben. Wel wordt in onderling overleg in geld en menskracht bijgedragen om de verbouwingen en restauraties financieel en daadwerkelijk mogelijk te maken.

-Subsidie

De Stichting VKK/Heiligenbeeldenmuseum heeft het tot nu toe nog zonder structurele subsidie gered. Een aanvraag voor het produceren en uitgeven van de film over "Hoe de kerststal in Nederland kwam" bij het Prins Bernhard Cultuurfonds was helaas niet succesvol. Wel werd een bijdrage van €.1000,- ontvangen van de Vordense Kringloopwinkel De Werf als bijdrage in de aanschaf van een verrijdbaar en verstelbaar digibord in de filmzaal. Ook via het Oranjefonds werd €.400,- ontvangen voor de op 10 maart met vrijwilligers uitgevoerde werkzaamheden op het voorterrein van de kerk.

De Antonius van Paduakerk is een rijksmonument (nr.RCE 38136) en de eigenaar(SOGK) komt in principe in aanmerking voor rijkssubsidie voor o.a. groot onderhoud. Eind 2011 was ons "monumentnummer" weer aan de beurt voor subsidie maar door te veel aanmeldingen en te weinig budget bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft de subsidieregeling het karakter van een tombola met veel nieten! Inmiddels is de subsidieregeling gewijzigd en is bericht ontvangen dat in ieder geval tot en met 2021 niet op subsidie hoeft te worden gerekend.

-Verzekeringen

Vanaf 2012 zijn alleen de in bruikleen genomen voorwerpen verzekerd. Voor alle vrijwilligers is een basisverzekering met uitgebreide dekking van de gemeente Bronckhorst van kracht. Voorts is een verzekering voor bedrijfsaansprakelijkheid afgesloten, alsmede een verzekering uit hoofde van door vrijwilligers met hun auto voor het museum gemaakte ritten. In 2017 is onderzoek verricht naar de noodzaak voor het afdekken van allerlei risico's en waar gewenst, het stroomlijnen en onder één dak brengen van alle verzekeringen. In het afgelopen jaar zijn alle risico's opnieuw beoordeeld en aangepast. Het bestuur heeft beslist om alle verzekeringen onder te brengen bij de Coöperatieve verzekeringsmaatschappij Donatus.

-Automatisering

In 2013 is het zelf ontwikkelde registratieprogramma geconverteerd naar de gangbare standaard voor erkende en geregistreerde musea: het programma Adlib. Inmiddels zijn alle objecten in het systeem opgenomen maar in 2016 is een aantal voorwerpen opnieuw gefotografeerd om het totale bestand op uniforme wijze in het bestand te verwerken. Ook de in 2018 verworven objecten voor de collectie zijn in Adlib verwerkt. Via een laptop is het bestand voor zowel vrijwilligers als bezoekers te raadplegen.

Omdat het in 2013 aangeschafte boekhoudprogramma Osirius, alsmede een nieuwe versie van PC-leden van de RABO-Bank steeds problemen opleverden bij de verwerking van alle gegevens, zoals betalingen van donateurs heeft het bestuur besloten om- gelijktijdig met het aantreden van een nieuwe penningmeester - vanaf 1 januari 2018 gebruik te maken van het programma e-boekhouden. De ervaringen hiermee zijn positief.

In verband met de uitbreiding van het aantal openingsdagen en om een beter gebruik te kunnen maken van digitale mogelijkheden is in het voorjaar een

groot formaat digibord/tv-scherm met een verrijdbaar en verstelbaar onderstel aangeschaft. De films en klankbeelden worden nu via dit medium afgespeeld terwijl ook producties op andere mediadragers via dit scherm kunnen worden vertoond.

In het verslagjaar zijn 2 afgeschreven laptops vervangen en zijn 2 nieuwe laptops aangeschaft.

Met ingang van april 2016 zijn pinbetalingen in het museum mogelijk. Na de verbouwing is het museum zelf voorzien van een internetaansluiting met Wifi en zijn bij de entree bijzonderheden over de kerk op te vragen via een QR-code.

-Veiligheid

In 2018 zijn geen incidenten gerapporteerd, waarbij vrijwilligers of bezoekers van het museum waren betrokken.

Het elektronische beveiligingssysteem is in 2015 als gevolg van de verbouwing en restauratie aangepast en uitgebreid. De vluchtroutes, het sleutelplan, de bliksembeveiliging, de toegangscode en het calamiteitenplan die na het afsluiten van de restauratie waren aangepast zijn na de risico-inventarisatie (zie hierna) geactualiseerd. Ook is door de uitbreiding van de openingsdagen een aantal procedures tegen het licht gehouden en geactualiseerd. Het museum is volledig rolstoeltoegankelijk. De bij de ingang van het aangrenzende Klooster van Kranenburg geplaatste AED-defibrillator is na het faillissement in overleg met Kranenburgs Belang verplaatst naar de buitenzijde van de verbindinggang tussen de kerk en de Cuyperspastorie. Tevens is daar verlichting met een bewegingssensor aangebracht.

Medio 2017 heeft Art-Risk Consult in samenwerking met het bestuur een Risico inventarisatie en – evaluatie (RIE) opgesteld en een veiligheidsanalyse gegeven over zowel de gebouwen als de collectie. De conclusies en aanbevelingen zijn besproken in het bestuur en met het bestuur van de Stichting Oude Gelderse Kerken. Ook zijn de uitkomsten betrokken bij de audit van de Museumvereniging in juli 2017. Algemene conclusie is dat geen grote tekortkomingen zijn geconstateerd maar dat op onderdelen verdere acties nodig zijn, die voor een belangrijk deel liggen bij de eigenaar van het gebouw, de SOGK. De te nemen maatregelen komen gefaseerd vanaf het jaar 2018 tot uitvoering. Inmiddels is een kapvergunning aangevraagd voor enkele zieke beuken aan de straatzijde van de Ruurloseweg.

-Inrichting en onderhoud

De verwarmingsinstallatie functioneert nog steeds naar tevredenheid en kreeg in november 2016 een onderhoudsbeurt. In de nieuw gebouwde ruimte is vloerverwarming aangelegd, die eveneens een behaaglijke binnentemperatuur levert. Het totale gasverbruik is na de uitbreiding/verbouwing en het verhoogde gebruik van de sacristie in de afgelopen jaren ca 15% gestegen.

Om het energieverbruik en de daarmee samenhangende kosten te beperken zijn veel lampen in het verslagjaar vervangen door LED-lampen en – strips. In december 2016 is het bestaande energiecontract opgezegd en is het nieuwe energiecontract via de SOGK ondergebracht bij Energie voor Kerken, waardoor de kosten flink worden teruggebracht. Met de nieuwe provider – Greenchoice - wordt bovendien alle energie op duurzame wijze geproduceerd.

Monumentenwacht heeft haar jaarlijkse onderhoudsinspectie uitgevoerd; zij rapporteren rechtstreeks aan de eigenaar van de kerk (SOGK). De rapportage is tevens betrokken bij de veiligheidsanalyse die is uitgebracht.

De beschikbare opslagruimte is door het moeten opgeven van een deel van de kloosterzolder aanzienlijk verkleind en heeft bovendien geleid tot een desinvestering. De enkele jaren geleden gemaakte kosten voor die inrichting moesten in een keer worden afgeschreven.

Het bestuur heeft zich inmiddels georiënteerd op alternatieve opslagmogelijkheden en hiervoor 3 locaties gevonden die voor de middellange termijn beschikbaar zijn. In een nabij het museum gelegen boerderij kon een behoorlijke hoeveelheid rekvisieten en tentoonstellingsmateriaal worden opgeslagen. Op 2 locaties in Vorden konden respectievelijk de verzameling kruisbeelden en een aantal grotere beelden op een verantwoorde wijze worden opgeslagen. Op de laatste locatie kunnen ook de te restaureren objecten een plaats vinden. Hoewel het bestuur blij is met de gevonden oplossingen blijft het streven om in de toekomst over één centrale depotruimte direct bij het museum te kunnen beschikken.

7.SAMENWERKING

-SOGK

De samenwerking met de SOGK is goed. In het verslagjaar is de rapportage over de veiligheidsanalyse van het gebouw besproken, die door het bestuur is uitgebreid naar de museumfunctie. De resultaten hiervan zijn betrokken bij de audit van de Museumvereniging en in overleg met het bestuur van SOGK zal een aantal maatregelen vanaf 2018 worden geëffectueerd.

Verdere samenwerking kreeg gestalte bij regelmatige publicaties in het blad Venster, bij de realisatie van het jeugdeducatieproject en het promoten van de SOGK bij bezoekers en relaties. Onze bestuursleden bezochten bijeenkomsten van de SOGK in Steenderen, Hoog-Keppel en Zutphen en het museum verleende gastvrijheid in onze kerk voor een regionale bijeenkomst.

-Erfgoed Gelderland

Het bestuur was in april en november aanwezig bij de 2 vergaderingen van de coöperatie Erfgoed Gelderland.

Van de expertise van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij het collectiebeheer, de klimaatregeling en de ondersteuning van Adlib. Van de diensten van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij overleg over samenwerking tussen Achterhoekse musea.

Ook is in nauwe samenwerking met andere musea in de gemeente Bronckhorst overleg gepleegd over de aanvraag van een van een subsidie bij het Fonds Cultuur Participatie binnen de thema's Reizen in de Tijd. Het Heiligenbeeldenmuseum presenteert zich ook via de provinciale website www.mijngelderland.nl op het gebied van cultuurhistorie. Vanaf 2019 zal het Heiligenbeeldenmuseum actief meewerken aan het onder supervisie van de provincie Gelderland uit te geven: Verhaal van Gelderland.

-Musea

Het Heiligenbeeldenmuseum is een erkend en geregistreerd museum dat is ingeschreven in het Nationale Museumregister en tevens lid van de Nederlandse Museumvereniging. Door uitbreiding in openingsdagen - na overleg met de vrijwilligers - maakt het Heiligenbeeldenmuseum vanaf april 2018 gebruik van de faciliteiten van de Museumkaart.

In het najaar van 2012 heeft het bestuur een zelfanalyse gemaakt en ingezonden bij de Nederlandse Museumvereniging. De audit hiervan heeft door reorganisaties bij de Museumvereniging eerst in juli 2017 kunnen plaatsvinden. In januari 2018 is bericht ontvangen dat de registratie en erkenning op grond van de bevindingen worden gecontinueerd.

De uitkomsten van de audit waren over de gehele linie positief met enkele aandachtspunten. Aanvullende informatie is verstrekt met betrekking tot de realisatie van collectiebeheer, klimaatbeheersing en waar nodig zijn en worden de aanbevelingen van de veiligheidsanalyse hierbij betrokken.

De vergaderingen van vertegenwoordigers van erfgoedinstellingen met religieuze deelcollecties onder regie van de directeur van het Museum Catharijneconvent in Utrecht stonden ook in 2018 op een laag pitje. Wel is het contact onderhouden via het bezoek van nieuw geopende tentoonstellingen.

-R.K. Instellingen/parochies

In het algemeen wordt de informatie over de tentoonstellingen in allerlei kerkelijke bladen van bisdom en parochies goed opgenomen. De parochie HH.12 Apostelen neemt de tentoonstellingen uitgebreid op in het blad "Onderweg" en in een speciale kerstfolder De nieuwjaarsreceptie voor de medewerkers en bestuurders van deze parochie is begin januari 2019 gehouden in ons museum.

Met de voorzitter van het Parochiebestuur en de eigenaren van de Cuypers-pastorie is overleg gevoerd over de situatie m.b.t. het voormalige klooster en gewenste ontwikkelingen voor de omliggende terreinen.

Op verzoek van andere parochies/geloofsgemeenschappen worden regelmatig objecten uit de museumcollectie tijdelijk in bruikleen gegeven en worden soms objecten ontvangen die in de collectie kunnen worden opgenomen.

-Kranenburgs Belang

Er zijn goede contacten met Kranenburgs Belang. De uitgezette "Cuyperswandeling" mag zich in een behoorlijke belangstelling verheugen. Sinds 2011 zijn de tentoonstellingen van het Heiligenbeeldenmuseum op de activiteitenborden bij de toegangen tot het dorp vermeld. In december is medewerking verleend aan de door Kranenburgs Belang georganiseerde kerstfair die op het voorterrein voor kerk en klooster werd georganiseerd. Deze moest vanwege de weersomstandigheden helaas op het laatste moment worden afgeblazen.

Na het faillissement van het Klooster van Kranenburg is de AED-defibrillator in overleg met Kranenburgs Belang verplaatst naar een wand aan de wegzijde van het museum nabij de Cuyperspastorie.

Op 1 november is in het kader van het "buurt maken" een groep nieuwe bewoners van de Kranenburg in het museum ontvangen en rondgeleid.

-Gemeente Bronckhorst

Het museum wordt jaarlijks uitgenodigd op een informatiedag voor toeristische attracties en is betrokken bij het gemeentelijk programma voor vrijwilligers. Door een beleidswijziging m.b.t. financiële faciliteiten voor stichtingen en verenigingen in de gemeente werd de betaalde OZB-belasting terugbetaald. De nieuw benoemde wethouder W.Buunk bezocht in het kader van een regionale bijeenkomst over toerisme het Heiligenbeeldenmuseum. Er is regelmatig contact met ambtenaren die werkzaamheden verrichten en adviseren m.b.t. gebiedskwesties, ruimtelijke ordening, cultuur en monumentenzorg.

-Klooster Kranenburg/Dijkman

Met de heer Dijkman(eigenaar van het voormalige klooster) worden eveneens goede contacten onderhouden. In het verslagjaar waren plannen voor een gezamenlijke herinrichting van het voorterrein, de samenwerking met de Cuyperspastorie en de toekomstige exploitatie van het klooster punten van bespreking. Eind december 2018 is het traumacentrum officieel in gebruik genomen, gekoppeld aan een open dag, waarvoor ook het bestuur van het Heiligenbeeldenmuseum was uitgenodigd.

-Achterhoeks Bureau voor Toerisme

In samenwerking met dit bureau trekken 24 musea in de Achterhoek gezamenlijk op om meer bezoekers te trekken, ook uit Duitsland en België. Een verzoek tot nauwere samenwerking met het nabijgelegen museum More in Ruurlo, onder andere door folders van ons museum daar te presenteren, is helaas afgewezen. Op eigen initiatief is bereikt dat het museum vanaf de zomer van 2017 is opgenomen in de knooppuntenroute voor fietsers, waardoor meer potentiële bezoekers worden bereikt..

-VVV Vorden

Er is een goed contact met (de vrijwilligers) van de VVV in Vorden en de overige kantoren in de nabije omgeving. Na een nieuwe start ondersteunt ons museum de inmiddels gelanceerde activiteiten van de nieuwe VVV Bronckhorst/Vorden.

-Scholen

Via het samenwerkingsconcept Kerkenpad bestaat contact met alle Vordense basisscholen en worden zij klassikaal uitgenodigd voor de jaarlijkse wissel/thematentoonstelling en kersttentoonstelling. Met name klassen van de samenwerkingschool in Kranenburg en de Chr. Basisschool zijn trouwe bezoekers. Ook vanuit basisscholen in Ruurlo en Borculo is inmiddels belangstelling getoond. De klassikale bezoeken concentreerden zich het afgelopen jaar in de maand december. Naast leerkrachten maken ook veel begeleidende ouders op deze wijze kennis met het museum.

-Overig

Goede contacten worden eveneens onderhouden met bestuur en leden van de Vereniging Vrienden van de Kerstgroep en het bestuur van de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst – Nederland.

In samenwerking met laatstgenoemde Stichting werd eerder het klankbeeld over Driekoningen geproduceerd en in het verslagjaar de film over : “Hoe de kerststal in Nederland kwam”, waarmee tevens een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het vastleggen van een stukje immaterieel cultureel erfgoed. Leden van de vereniging Vrienden van de Kerstgroep exposeren ieder jaar weer hun mooiste kerstgroepen in ons museum.

8.BELEIDS- EN ACTIEPLAN 2015-2018

-Vaststellen gewijzigd Beleids- en actieplan

Sinds 2008 heeft VKK een beleids- en actieplan dat een periode van vier jaar beslaat, opgedeeld in vier jaarschijven. In november 2014 is - na consultatie van de Raad van Advies - een beleidsplan voor de beleidsperiode 2015 – 2018 vastgesteld, dat ook op de website van het Heiligenbeeldenmuseum is gepubliceerd. Vanaf 2019 geldt een nieuw beleids- en actieplan voor de vierjarige periode tot en met 2022.

-Actiepunten uit het jaarplan 2018

De belangrijkste actiepunten voor 2018 betroffen de uitwerking van de bouwkundige activiteiten op grond van een veiligheidsanalyse. De aanschaf van het digibord, de vervanging van enkele laptops en de vernieuwing van de geluidsinstallatie stonden eveneens op het programma.

Aan de vergroting van het publieksbereik kon door gerichte benadering van de media en sociale media en de organisatie van enkele muzikale uitvoeringen voldoende inhoud worden gegeven. De invoering van de Museumkaart en de gelijktijdige aanpassing van de openingstijden in april 2018 heeft eveneens een positieve uitwerking gehad. Ook is een nieuwe film voor gebruik bij de kerstgroepententoonstelling gerealiseerd.

Als gevolg van de herbestemming en heropening van het voormalige Klooster moesten op korte termijn nieuwe oplossingen worden gevonden voor het onderbrengen van delen van de collectie die daarvoor op de zolder van het klooster waren opgeslagen.

-Toekomstvisie

De gerealiseerde restauratie en de daarop gevolgde investeringen, de risico-inventarisatie en veiligheidsanalyse alsmede de recente audit van het Museumregister Nederland geven belangrijke impulsen aan de verdere professionalisering en kwaliteit van het museum.

De invoering van de Museumkaart zal worden geëvalueerd en worden betrokken bij overige maatregelen om de aantrekkelijkheid van het museum te waarborgen en uit te breiden.

De verfraaiing van de buitenomgeving rondom de kerk wordt eveneens ter hand genomen, waarbij de mogelijkheden van een beeldentuin en de plannen van de exploitanten van de Cuyperspastorie in de gedachtenvorming worden betrokken. Door de herbestemming en heropening van het voormalige klooster worden deze plannen naar het zich nu laat aanzien bemoeilijkt.

Een verdere investering in de klimaatbeheersing en de herinrichting van depotruimten zijn mede afhankelijk van nog te nemen lange-termijn beslissingen. De in 2018 getroffen maatregelen zijn voor de middellange termijn acceptabel te noemen.

De verdergaande samenwerking met soortgelijke musea met het aandachtsveld religieus erfgoed zal actief worden ondersteund om de professionalisering beter gestalte te geven en verantwoorde keuzes te maken m.b.t. de toekomstige collectie en onderzoekstaken.

De thematentoonstelling in 2019 heeft als thema: Maria, een bijzondere vrouw en heilige en kan grotendeels met objecten uit de eigen collectie worden gerealiseerd.

In het nieuwe beleids- en actieplan zullen nadere accenten worden gelegd en zal nadrukkelijk worden bezien in hoeverre het museum ook door het ontwikkelen van andersoortige activiteiten meer kan worden ingezet en benut voor activiteiten in de eigen omgeving/gemeenschap.

9.TENSLOTTE

Het bestuur bedankt alle vrijwilligers, donateurs en overige relaties voor de steun die het in het afgelopen jaar heeft ervaren. Ook in 2019 zullen wij weer met veel energie, enthousiasme en inzet werken aan een verdere verbetering van onze resultaten!

Vorden, 4 maart 2019.

Bijlagen: 2

- Bestuursprofielen
- Nevenactiviteiten bestuursleden